

Opgang, 12 november

Teksten

1 – Domenico Zipoli (1688-1726): “Euge serve bone” (Math.25:21) (Sonidos de Paraguaría, o.l.v. Ian Szaran; Giselle Dietze).

2 – Marc-Antoine Charpentier (1643-1704): Antifoon "Domine quinque talenta", H.33 (Math.25:20) (Centre de Musique Baroque de Versailles, o.l.v. Olivier Schneebeli).

Bij de eerste uitvoering in de vroege jaren 1690 werd deze antifoon gezongen door een Franse mannelijke sopraan (Bluquet) en twee Italiaanse castraten (Antonio Favalli en Tomaso Carli), omdat de Fransen weliswaar zulke “onnatuurlijke” stemmen accepteerden, maar wel onder voorwaarde dat zij uit het buitenland kwamen.

3 – Jan Pietersz. Sweelinck (1562-1621): "Euge serve bone et fidelis" (a 6) (Math.25:21), SwWV 166 uit Cantiones sacrae, 1619 (Gesualdo Consort Amsterdam, o.l.v. Harry van der Kamp).

4 – Andreas Hakenberger (1574-1627): "Domine quinque talenta" (a 8) (Math.25:20-21) (Pools Kamerkoor, Musica Fiorita, o.l.v. Jan Łukaszewski).

5 – Michael Praetorius (1571-1621): „Wachet auf, ruft uns die Stimme“.

Dit motet is deel 21 uit van een reeks van 40 concerto-cantates (Polyhymnia Caduceatrix et Panegyrica, 1619) voor stemmen en instrumenten in de Venetiaanse stijl. Er zijn 3 strofen.

Wachet auf, ruft uns die Stimme
Der Wächter sehr hoch auf der Zinne,
Wach auf, du Stadt Jerusalem!
Mitternacht heißt diese Stunde,
Sie rufen uns mit hellem Munde:
Wo seid ihr klugen Jungfrauen?
Wohlauf, der Bräut'gam kömmt,
Steht auf, die Lampen nehmt!
Halleluja!
Macht euch bereit zu der Hochzeit,
Ihr müßet ihm entgegengehn!

Zion hört die Wächter singen,
Das Herz tut ihr vor Freuden springen,
Sie wachet und steht eilend auf.
Ihr Freund kommt vom Himmel prächtig,
Von Gnaden stark, von Wahrheit mächtig,
Ihr Licht wird hell, ihr Stern geht auf.

Nun komm, du werthe Kron',
Herr Jesu, Gottes Sohn!
Hosianna!
Wir folgen all' zum Freudensaal
Und halten mit das Abendmahl.

Gloria sei dir gesungen
Mit Menschen- und mit Engelszungen,
Mit Harfen und mit Zimbeln schon.
Von zwölf Perlen sind die Pforten
An deiner Stadt, wir sind Konsorten
Der Engel hoch um deinen Thron.
Kein Aug hat je gespürt,
Kein Ohr hat mehr gehört
Solche Freude.
Des sind wir froh, i-o, i-o,
Ewig in dulci jubilo.

6 – Michael Praetorius (1571-1621): "Wachet auf, ruft uns die Stimme", uit Musae Sioniae deel V (1607) (a 7) (Capella de la Torre, Katharina Bäuml).

Een 7-stemmig (SAT+SATB) motet op hetzelfde thema, waarbij in dit geval alleen de alt uit koor 1 gezongen wordt en de overige door blazers worden vertolkt.

Mendelssohn gebruikt hier alleen strofe 1 van de hymne.

Vervolg op pagina 2

7 – Felix Mendelssohn (1809-1847): Choral "Wachet auf, ruft uns die Stimme" (a 4), nr. 15 uit het 1e deel van het oratorium Paulus (Collegium Vocale Gent, o.l.v. Philippe Herreweghe).

Abraham Mendelssohn stimuleerde zijn zoon een oratorium te schrijven, omdat - zo luidt een reden - hij vond dat Felix zich teveel bezig hield met elfjes en geesten. Plichtgetrouw ging de componist aan het werk en in 1836 werd zijn Paulus voor het eerst uitgevoerd (tot verdriet van Felix was zijn vader inmiddels gestorven).

Ook hier is alleen strofe 1 van de hymne gebruikt.

8 – Johann Sebastian Bach (1685-1750): Openingskoraal uit cantate BWV 140 "Wachet auf, ruft uns die Stimme" (a 4) (Nederlandse Bachvereniging, o.l.v. Jos van Veldhoven).

Bach componeerde deze cantate voor 25 november 1731, de 27e zondag na Trinitatis die slechts weinig voorkomt (alleen bij een heel vroege Pasen).

Het openingskoor is gebaseerd op de 1e strofe van de hymne van Nicolai; de andere strofen zijn, geflankeerd door recitatieven en aria's, opgenomen in de delen 4 (tenor-aria) en 7 (koraal) van de cantate.